

Thomas Lövgren

2022-07-14

Militära minnesmärken i Värmland (en fotobilaga)**Litt o bild Minnesmärke**

	Plats	Anm.
A		
A:1 a/S01	Kristinehamns kommun Kristinehamn, Mon, Fältvägen 53	Framsida av A:1 a. BA s 42
A:1 b/S02	-"-	Baksida av A:1 a. VB s 131
A:2 a/S03	Kristinehamn, 50 m V f d kanslihuset A 9	VB s 277
A:2 b/S04	-"- norr f d Brigadhuset	VRH 2 s 196 och s 175
A:3/S05	Gustavsvik Herrgårds begravningsplats, 5,2 km NNV Kristinehamns kyrka	Foto
A:4/S06	Framför fd kanslihuset, A 9 Kristinehamn	Foto. BA sida 41-42
B		
B:1/S07	Karlstads kommun Karlstad, Kasernhöjden	VB s 20 och VRH 2 s 174
B:2/S08	Karlstad, Djäknefältet, Tormestad, 500 m Ö Karlstads Domkyrka	ES s 187
B:3/S09	Karlstad, Stora Torget	KS s 17
B:4/S10	Karlstad, Mariebergsskogen, SV del	VR 350 s 123
B:5/S11	Trossnäs, Södra lägret	TF s 1 och VRH 2 s 174 Fel årtal på stenen, 1834
B:6/S12	Trossnäs, Norra lägret	TF s 1

Litt o bild	Minnesmärke	Plats	Anm.
	övningsplats 1832 – 1902		
B:7/S13	Minnessten över de som tjänstgjort i FN-tjänst	Karlstad, Brigadmuseum, Sandbäcksgatan 31	Foto
B:8/S14	Minnestext över Ing 2 K förläggingsplats i Karlstad 1940 – 46	Karlstad, Färjestad, 600 m NO Rudstjärnet inhugget i berget då ursprunglig minnestavla stulits	VBER s 161 – 168 + foto
B:9/S15	Minnesplatta över stupade Värmlänningar i Finland och Norge 1940 – 44	Karlstad, Domkyrkan, Vapenhuset	Foto
C		Hammarö kommun	
C:1	Minnessten över Sverre Sigurdsson som övertalades att bli Birkebeinarnas hövding och 1184 kung över Norge	Hammarö, Hammars gård invid Hammarö Kyrka	GVL sida 126
C:2/S16	Minnessten över Totalförsvarets Sjukvårds Centrum 1994 – 2005	Infarten till gamla Sjc område på Sätter, Hammarö	Foto
C:3/S17	Minnesplatta på stenröse över 33. Lvkantropen som 1942 var grupperad på ön Garpen	Ön Garpen, 1,5 km VSV Skoghalls kyrka. Platsen är belägen vid Ivställningen på öns SV del. Båttransport.	Foto, KFO nr H 1047
D		Årjängs kommun	
D:1/S18	Minnesplatta på sten över 3. Kompaniet Värmlands. Reg. 1940 (Kompani Nordanskog)	Töcksfors, Missionshuset i Hån (ca 150 m N f d tullstationen) flyttad från tullstationen.	VRH 2 s 196
D:2/S19	Minnessten över 91. luftbevakningskomp 1940	Blomskog, foten av Borgberget, 3,9 km ONO Blomskogs kyrka, omedelbart söder vägkorsningen till Borgåsberget.	GVL sida 132, MBO sammanställning Lbo Ks H 1943-10-01
D:3/S20	Minnessten över bortgångna soldaterna Andersson och Larm som dog i en handgranatsolycka 1942 och en drunkningsolycka, oberoende av varandra.	Töcksfors, Nedre Hån, 150 m VNV vägskälet E 18/Hån	Foto

Litt o bild	Minnesmärke	Plats	Anm
D:4/S21	Minnessten över 1. Gränsförsvarsbataljonen 1940-45	Töcksfors, Gränshotellet Victoria, stigen söder ut 60 m från hotellets södra vägg, vänster sida.	Foto, KFO H sammanställning
D:5/S52	Minnessten över förlagda soldater 1940 i Karlanda.	Karlanda kyrka, 150 m SSV ett vitt boningshus. 15 m V boningshusets gavel, bakom häcken.	VRH 1 sida 154 – 155.
E		Arvika kommun	
E:1/S22	Minnessten över krigskyrkogård från 1808 – 09	Kärsmossen, 3 km VNV Arvika, 400 m SO Östby gård.	ES s 187
E:2/S 51	Minnessten över krigskyrkogård från 1809	Brunskog, 500 m NV Brunskogs kyrka, i västra kanten av Stomsmyren längs en f d körväg. N gården Stommen.	ES s 188 och bilaga 8
E:3/S24	Minnestavla över Bergslagens Artillerireg. 1945	Brunskogs kyrka, i vapenhusets dörrvalv till läktaren	Foto
E:4/S25	Minnessten över 60 man ur Adlersparres här som är begravda här 1809. (1813??)	Wagge gård (7 km NV Arvika) 500 m Ö gården.	Foto, MMM, ES s 200
F		Eda kommun	
F:1/S91	Kungssten över Gustav III besök vid Eda skans 1772 och 1778.	Åmotfors, 500 m NO järnvägsstn efter gamla väg 61 (Strandvägen 11)	ES s 155, EH s 40
F:2/S26	Minnessten över överste Georg Adlersparre	Sofielunds gård, 2 km NNV Åmotfors järnvägsstn	EH s 47, MMM
F:3/S27	Minnessten över krigskyrkogård t o m 1808	Anneborg, 2 km S Eda skans vid väg 61	EH s 42
F:4/S28	Minnessten över Krigskyrkogård från 1808 – 09 eller 1813 – 14 ?	Köla, Hälltorp/Hälletorp , 8 km S Köla kyrka	ES s 187, (fel årtal eller fel förband)
F:5/S29	Minnessten över krigskyrkogård från 1808 – 09	Järnskog, Boda, vid väg 177, 2,5 km NO g:a Koppoms station.	ES s 187
F:6 a/S30	Eda skans, minnessten 1814	Eda skans, infarten till skansen	ES s 213
F:6 b/S31	"- 1954	Eda skans, strax utanför skansvallen	ES s 220
F:6 c/S32	"- skansplan	Eda skans, i mitten av skansen	EH s 34, VRH 1 s 305 – 306

Litt o bild	Minnesmärke	Plats	Anm
F:7 a/S33	Platssten 1808 för skansen Wijnblad, Eda skans	ca 600 m V Eda skans	ES s 179
F:7 b/S34	-"- Leijonstedt, -"-	ca 600 m VSV Eda skans	-"-
F:7 c/S35	-"- Adlersparre, -"-	ca 600 m SSV Eda skans	-"-
F:8/S36	Minnessten med skansplan Morast skans	Charlottenberg, vid gamla bron över Vrångsälven V väg 61	EH s 33
F:9	Tysk soldatgrav/gravsten över Willi Jutzi	Eda kyrkogård, N delen, Kv 11 grav 178	JB s 44 och foto
F:10/S37	Fredsmonumentet från 1914 om 100 årig fred	Eda riksgräns, R 67, Morokulien	EH s 52
F:11/S38	Minnestavla över Bergslagens Artillerireg. 1945	Eda kyrka, vapenhuset	EH s 283
F:12/S39	Gravsten över övlt och landshövding Elias von Eckstedt, stupad 1814 vid striderna i Matran	Eda gamla kyrkogård, 800 m S nuv. Eda kyrka	EH s 49
F:13/S40	Minnessten över 7. Gkomp, II bat. L 2 1940	Bron över Jösseälven, Håvildsrud. 175 m SO ut, väster vägen.	Foto
F:14/S:49	Minnessten från beredskapsåren över I 14 vid Eda Glasbruk.	Charlottenberg, 100 m NV gamla bron över Vrångsälven V väg 61. 6 m V andra byggnaden på Källgatan (gamla bruksherrgårdens södra flygel).	VBER s 30
G		Torsby kommun	
G:1/S41	Minnessten över 22. Gränsförsvarskomp	Lekvattnet, 4,5 km NV ut längs vägen mot Norge, vid bron	Foto Kamratföreningen I 2 och VRH 2 s 175
G:2	Minnessten över 4 dödade engelska soldater	Röjdåfors, vid sjön Röjden 3,5 km VSV Röjdåfors i samband med nödlandning	Foto Bengt Fransson
G:3	Minnesmärke enl. G:2 även vid den ursprungliga graven på Fryksände kyrkogård	Torsby, Fryksände kyrkogård	Kvarlevorna flyttade till Kvibergs kyrkogård i Göteborg

Litt o bild	Minnesmärke	Plats	Anm
G:4/S:48	Minnessten över 7 batt A 25	Torsby, Fryksände kyrka, 5,1 km ONO vid Nedre Badasjöns SV strand. 50 m S gården Lindan.	DSA s 20 – 21, MBO H 40/1943
G:5/S:42	Minnesmärke över minolyckan NV Lekvattnet	8, 3 km NV Lekvattnet. Långsjöns norra spets där Rottnan rinner ut i sjön vid namnet <i>Koskilamp</i> .	BL
G:6/S43	Minnessten över flyghaveriet 1944-09-15 vid Tvärberget	Dalby kyrka, NO 12 km. Ö toppen av Tvärberget	3 omkomna i en B 3 Junker under en träningsflygning
H			
H:1/S44	Minnessten över övningsplatsen för övlt komp. 1688 – 1812 och livkomp. 1812 – 1901 vid Värmlands Reg.	Sunne kommun Sunne, Södra Ombergsheden, 500 m SV Hembygdsgården.	VRH 2 s 450 och s 175
H:2	Minnessten över den stupade friv. Löjtnanten Pål Montgomery-Påhlsson vid Narvik 1940.	Rottneros Park, ca 50 m SO om herrgårdens södra gavel.	9 April s 238
I			
I:1/S45	Bautasten. Chefen för Älvdalskomp 1815 – 1836. Johan Ulrik Cedercrona, "starke majoren" som själv forslade hem stenen.	Hagfors kommun Ekshärad, Gården Hjeltin, 3,8 km SV Ekshärad kyrka	VR 350 insida pärm
J			
J:1/S46	Minnesstenar (2) från byggnationen av gamla Skivedsbron 1925 av Kungl. Fortifikationen.	Forshaga kommun Forshaga - Skived. Södra Klarälvstranden. 200 m VSV om södra brofästet till gamla järnvägsbron.	VIOB s 705-706 och 708
J:2/S:47	Minnessten över ett vårdannex till etappsjukhuset i Deje under beredskapsåren, vid behandlingshemmet Hällekils Gård.	Hällekils Gård, 2,9 km söder Olsätter (90 α vägkurvan), Hällekil, 10 km norr Deje.	VBER s 104 – 107, 1. Armékårens Order H 1:925/1942 och MBO H 40/1943

Litt o bild	Minnesmärke	Plats	Anm
Grums kommun			
K:1/S23	Minnessten över knektar vid Jösse och Grums komp.	Värmskog, St Skärmnäs soldattorp och kapell, 6 km SSO Värmskogs kyrka	Foto, VRH 2 s 175, VIOB s 748
Kils kommun			
L:1/S:50	Minnessten över 12. Vägkompaniet	Forsnor, 3 km SV vägskälet vid väg 61 vid Sälder- bråten, 12 km VNV Kils järnvägsstation. Vid vägskälet i Forsnor.	Foto, MBO H 925/1942

Kjällförteckning (bl a)

VRH 1=	Värmlands Reg. Historia 1617 – 1950	KS=	Karlstads skulpturer
VRH 2=	Värmlands Reg. Historia 1950 – 1994	JB=	Jutzi Ett drama vid gränsen
VR 350=	Värmlands Reg. 350 år	VBER=	Värmländsk Beredskap
VB=	Värmlands Reg. och Värmlandsbrigaden 1994 – 2000	TF=	Trossnäs Fält
BA=	Bergslagens Artillerireg. 50 år	GVL=	De Glittrande Vattens Land
ES=	Eda Skansar	VOB=	Värmland i ord och bild 1958
EH=	Eda i gammal och ny tid	MMM=	Marschen mot makten (Hist. Inst. Uppsala Universitet 219)
DSA=	Det svenska artilleriet 1794 – 1994	BL=	Boken om Lekvattnet (Bengt Hasselstig)
MBO=	Milo V (5) Order alt 1. Armékårens Order H nr/år	KFO=	Karlstads Försvarsområdes H sammanställning
VIOB=	Värmland i Ord och Bild 1958	9 April=	Boken Den nionde april, Nazitysklands invasion av Norge 1940

Anm. Under litt finns även en S xx numrering, vilket hänvisar till upprättade registerkort för Föreningen Sveriges Militära Minnesmärken.

LAGREGLERING

Lag (1988:950) om kulturminnen reglerar hanteringen av bl a militära minnesmärken. Även Jordabalken (JB) 1. 2. och 14 kap. kan vara tillämplig i vad som gäller äganderätten.

Lag 1988:950 Kap 1 2 § Tillsynsmyndigheter

3 § Ägandeförhållande

Kap 2 1 § Fasta fornlämningar

6 - 7 § Skydd, vård och undersökning

12 § Ingrepp i fast fornlämning

Kap 4 Kyrkliga kulturminnen